

РЕШЕНИЕ

№ 29771

гр. София, 25.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 42 състав, в
публично заседание на 23.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калин Куманов

при участието на секретаря Росица Б Стоева, като разгледа дело номер **9094** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и следващите от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл.26, ал.11 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ). Образувано е по жалба на М. Л., гражданка на Б., [дата на раждане] , против Отказ рег.№ 5364р-701/13.01.2025 г., издаден от Директора на дирекция "Миграция" в МВР, за предоставяне право на постоянно пребиваване в Република България по нейно заявление вх.№ 538200-15106/23.07.2024 г.

С жалбата се навеждат доводи за незаконосъобразност на оспорения административен акт, като се твърди, че същият е постановен в противоречие с административнопроизводствените правила и материалния закон, както и при несъответствие с целта на закона. Жалбоподателката твърди, че не ѝ е била предоставена възможност да даде предварителни обяснения във връзка с възникналите у длъжностните лица съмнения относно документа, нито е присъствала при извършването на експертизата. Поддържа становището, че единствено съдът, с влязъл в сила съдебен акт, е компетентен да признае даден документ за неистински, като счита, че административният орган е бил длъжен да извърши надлежна проверка на истинността на съдържащите се в него данни. Настоява че българският ѝ произход е доказан. Прави искане за отмяна на обжалвания отказ и претендира присъждане на направените по делото разноски. В с.з. се представлява от адв.Д., която моли Съда да отмени обжалвания акт по изложените в жалбата съображения. Претендира сторените съдебни разноски по списък (л.104). В писмени бележки, депозирани в с.з., излага подробни съображения за основателността на жалбата.

Ответникът – Директорът на дирекция "Миграция" в МВР, се представлява от юк.Ч., който моли Съда да отхвърли жалбата. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за

прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение.

Съдът приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателката М. Л., гражданка на Б., [дата на раждане], е подала заявление рег.№ 538200-15106/23.07.2024 г., на основание чл.25, ал.1, т.1 ЗЧРБ, като лице от български произход, при спазване изискването на чл.34, ал.3 от Правилника за прилагане на ЗЧРБ, не по-късно от два месеца преди изтичане на разрешения срок на пребиваване, с което е поискала предоставяне право на постоянно пребиваване в Република България. Към заявлението са приложени изискуемите документи съгласно чл.34, ал.1 и чл.35 ППЗЧРБ, както и трудов договор с "Надрумтур-2019 травел" ЕООД, сключен за срок от една година; а също и Нотариален акт № 144 от 05.04.2023 г., т. V, рег.№ 5055, дело № 915/2023 г. за придобиване на недвижим имот в [населено място]. Представено е свидетелство за съдимост на заявителката, според която тя не е осъждана. В изпълнение на изискването на чл.35, ал.2 ППЗЧРБ е представено удостоверение за раждане, заверено по надлежния ред, от съдържанието на което се установява, че майката на заявителката – Н. А. М., е вписана като лице от българска народност.

В изпълнение на чл.22, ал.4 ЗЧРБ е постъпило положително становище от ТД.гр.Б. на Държавна агенция "Национална сигурност".

С писмо рег.№ 8121р-6132/25.03.2024 г. Главният секретар на МВР е уведомил Директора на дирекция "Миграция", че във връзка със зачестили случаи на представяне на неистински и подправени документи, удостоверяващи български произход пред Министерството на правосъдието, част от същите са използвани и в производства по предоставяне право на постоянно пребиваване. С оглед предотвратяване използването на подправени документи е указано да се изискват оригиналите на удостоверяващите произход документи, като при наличие на основателни съмнения същите да бъдат изпращани за експертно изследване в Националния институт по криминалистика при МВР или в базовите научно-технически лаборатории към областните дирекции на МВР. В писмото е посочено, че оригинал на удостоверение за раждане следва да се изисква в случаите, когато в същото е вписан възходящ от български произход, а в останалите случаи да се прилага установената практика за удостоверяване на произход чрез Изпълнителната агенция за българите в чужбина.

В изпълнение на посочените указания и на основание чл.30, ал.1, т.6 от ЗМВР, с Протокол за доброволно предаване от 23.07.2024 г. заявителката е представила оригинала на удостоверение за раждане сер.IV-КА, № 282331.

С писмо УРИ 5382р-4817/23.04.2024 г. документът е изпратен в сектор Базова научно-техническа лаборатория при ОДМВР-гр.Б. за извършване на експертно изследване и изразяване на становище с оглед вземане на решение по образуваното административно производство.

Резултатите от извършеното изследване са обективирани в експертна справка № 112/29.07.2024 г. (л.47) за техническо изследване на документ, в която е прието, че експертът допуска, че бланката на представеното свидетелство за раждане сер.IV-КА, № 282331 е истинска; и експертът допуска, че по представения документ първоначално нанесените данни са подправени.

Въз основа на това заключение и на основание чл.26, ал.9 ЗЧРБ, е издаден оспореният Отказ рег. № 5364р-701/13.01.2025 г., с който Директорът на дирекция "Миграция" в МВР е отказал предоставяне право на постоянно пребиваване в Република България на М. Л., гражданка на Б., [дата на раждане]

Към доказателствения материал по делото се приобщиха като писмени доказателства:

1. От жалбоподателя: превод на документи от чужд език (л.100).
2. От ответника: обжалваният Отказ рег.№ 5364р-701/13.01.2025 г. с доказателства за връчването

му на жалбоподателя (л.62) и писмо рег.№ 8121р-6132/25.03.2024 г. л.81).

3. От ОД на МВР Б. (л.91), с което представя следната информация: Както е записано в ЕС № 112/29.07.2024 г., сектор БНТЛ при ОДМВР-Б. не разполага с база данни от посочените документи и на практика не е извършено сравнително изследване. Няма предоставен сравнителен материал - оригинална бланка на Свидетелство за раждане (СВИДЕТЕЛСТВО О РОЖДЕНИИ/ТУУЫ ТУРАЛЫ КУЭЛІК) от същия образец, както и факта, че в сектор БНТЛ при ОДМВР-Б. няма на разположение оригинална бланка от този образец с описание на защитите, влагани при изработването и персонализирането на такива документи. В конкретния случай е извършено изследване с лупи, стереомикроскоп /SMT-4/ и видеоспектрален компаратор /VSC-800/ на свидетелство за раждане (СВИДЕТЕЛСТВО О РОЖДЕНИИ) IV - КА № 282331. на името на М. В. Л., [дата на раждане] в [населено място], КазССР, обр.МТ Г., 1976 - предоставено в оригинал. Бланката на представеното Свидетелство за раждане (СВИДЕТЕЛСТВО О РОЖДЕНИИ/ТУУЫ ТУРАЛЫ КУЭЛІК), сер.IV-КА № 282331, на името на М. В. Л., [дата на раждане] в [населено място], КазССР, обр. Г., 1976, е с приблизителни размери 195 мм x144 мм и същата е залепена към зелена на цвят подложка. Вземайки предвид вида, структурните белези и оптичните свойства на хартията, начинът на отпечатване на отделните реквизити, вида и физично-оптични свойства на мастилата и отчитайки липсата на сравнителен материал - оригинална такава бланка или описание на защитите влагани при изработката и отпечатването на такъв документ, служителят А. Д. е допуснал, че изследваната бланка е истинска.

При така установеното от фактическа страна Съдът стигна до следните правни изводи:

Жалбоподателят е адресат на акта, засегнат е неблагоприятно от обективизираното в същия властническо волеизявление, поради което има правен интерес от оспорването му. Жалбата е насочена срещу индивидуален административен акт, подлежащ на съдебен контрол за законосъобразност. Оспореният отказ е връчен на жалбоподателя на 13.08.2025 г. (л.62), а жалбата е подадена на 26.08.2025 г. с УРИ 536400-76512, в срока по чл.149, ал.1 АПК. Жалбоподателят е активно легитимиран, за същия е налице правен интерес от оспорване на административен акт, с който се засягат неговите законни права и интереси, поради което жалбата е процесуално допустима.

Обжалваният отказ е издаден от Директора на дирекция "Миграция" в МВР, който е материално и териториално компетентният административен орган да издава или отказва издаването на разрешения за пребиваване на чужденци в Република България, съгласно чл.26, ал.9 във вр.с чл.23, ал.7 ЗЧРБ. От представената Заповед № 8121к-1498/19.04.2016 г. на Министъра на вътрешните работи (л.17) се установява, че именно лицето, подписало оспорения акт, заема длъжността Директор на дирекция "Миграция" към релевантния момент.

При постановяване на оспорения акт са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Индивидуалният административен акт следва да се издаде след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая и се обсъдят обясненията и възраженията на заинтересованите граждани и организации, ако такива са дадени, съответно направени. В случая това не е сторено. Наред с това е нарушена и разпоредбата на чл.36, ал.1 АПК, която изисква доказателствата да се събират служебно от административния орган, освен в предвидените в този кодекс или в специален закон случаи.

За да достигне до решаващия си извод, че жалбоподателката не е успяла да удостовери българския си произход, административният орган се е позовал на експертна справка № № 112/29.07.2024 г., която има характер на експертиза по смисъла на чл.49, ал.1-5 АПК, която

органът има право да възложи в хода на административно производство. Безспорно в случая е възникнала необходимост от специални знания в областта на науката по отношение на представено удостоверение за раждане.

Експертната справка е приобщена към доказателствата по делото (л.47). Обект на изследване от страна на Базовата научно-техническа лаборатория при ОДМВР-гр.Б. е било Свидетелство за раждане (СВИДЕТЕЛСТВО О РОЖДЕНИИ) IV - КА № 282331. на името на М. В. Л., [дата на раждане] в [населено място], КазССР, обр.МТ Г., 1976. Свидетелството е било предоставено в оригинал. Изследването е проведено с лупи, микроскоп и видеоспектрален компаратор. В справката е посочено, че експертът допуска, че бланката на представеното свидетелство за раждане е истинска; а наред с това експертът допуска, че по представения документ първоначално нанесените данни са подправени. Експертът е основал своето заключение на обстоятелството, че се пораждат съмнения за третиране (заличаване и размиване) с химични разтвори на първоначално нанесените данни в свидетелството.

Така формулиран, експертният извод не дава задоволителен отговор на въпроса подправено ли е процесното Свидетелство за раждане, а само е налице породено съмнение за това. В нарушение на принципа на истинност според чл.7 АПК органът е приел безусловно, че представеното свидетелство за раждане е подправено. Съгласно чл.7, ал.1 АПК административните актове се основават на действителните факти от значение за случая. Действителен може да бъде факт, който е установен по несъмнен начин. Допускането, че един документ е подправен, не е равнозначно на доказан факт, че действително е налице подправяне. Нито административният акт, нито съдебното решение може да почива на предположения.

На следващо място административният орган не е обсъдил Удостоверението за раждане на майката на жалбоподателката – Н. А. М., в която тя е вписана като лице от българска народност. В конкретния случай Директорът на дирекция "Миграция" в МВР е следвало да съобрази специалния текст на чл.63 ППЗЧРБ, в който е регламентирано, че компетентните органи, които вземат решение за предоставяне право на пребиваване, могат да изискват или да проверяват служебно и други документи и обстоятелства, свързани с правния статут на чужденеца. Ако органът беше изпълнил задължението си служебно да събере необходимите за нуждите на производството доказателства, съгласно чл.36, ал.1 АПК и чл.63 ППЗЧРБ, той би достигнал до различен правен извод.

Съгласно чл.2, ал.1 от Устройствения правилник на Агенцията за българите в чужбина, ИАБЧ е администрация към министъра на външните работи – юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище в [населено място]. Според чл.54, ал.1 от Закона за администрацията Изпълнителната агенция е администрация към определен министър за административно обслужване на физически и юридически лица, както и за изпълнение на дейности и услуги, свързани с осигуряване на дейността на органите на държавна власт и на администрацията. По силата на чл. 2 от Правилника за дейността на ИАБЧ по издаване на удостоверения за български произход, удостоверение за български произход се издава, когато е невъзможно чужденецът да представи удостоверение за раждане и е невъзможно Дирекция "Миграция" или съответният отдел/сектори/групи "Миграция" при областните дирекции на МВР да приложат служебна справка относно българския произход на чужденеца от информационна система на ИАБЧ в производството за получаване на разрешение за постоянно пребиваване, на основание чл.35, ал.2 ППЗЧРБ във вр.с чл.25, ал.1, т.1 ЗЧРБ. От анализа на цитираните норми се налага извод, че за административния орган принципно е съществувала възможност да поиска удостоверение за български произход от ИАБЧ, респ. да приложи служебна такава от информационната система. Това е така, доколкото изследването на представеното удостоверение е породило само съмнения

за третиране с химични разтвори на първоначално нанесените данни в свидетелството и това удостоверяване е било наложително.

Съгласно чл.25, ал.1 ЗЧРБ разрешение за постоянно пребиваване могат да получат чужденците от български произход, а според чл.26, ал.2 от закона се отказва издаване на разрешение за пребиваване или продължаване на срока за пребиваване в страната на чужденец, за когото е установено, че не отговаря на условията по чл.24, 24а-24г, 24е, 24з, 24и, 24к, 24м, 24н, 24о, 24п, 25, 33а, 33г и 33к-33м, 33п и 33т. Установено е правомощие в полза на административния орган да откаже издаване на разрешение за пребиваване в страната на чужденец, за когото е установено, че няма български произход. Разпоредбата на чл.26, ал.2 ЗЧРБ установява възможност да се приложи диспозицията – отказ от издаване на разрешение за пребиваване, при наличие на осъществен юридически факт, предвиден в хипотезата на същата разпоредба, а именно – да е установено, че заявителят няма български произход. В конкретния случай този юридически факт не е установен по безспорен начин. Установено е единствено, че са породени съмнения за третиране (заличаване и размиване) с химични разтвори на първоначално нанесените данни в свидетелството за раждане. Експертът е допуснал, че по представения документ, първоначално нанесените данни са подправени, а това, както се каза по-горе, е равносилно на предположение, което не може правомерно да залегне в основата на административния акт.

Поради допуснатите съществени нарушения на административно-производствените правила и поради неправилно прилагане на материалния закон, са налице основания за отмяна по чл.146, т.3 и т.4 АПК.

Тъй като естеството на акта не позволява решаването на въпроса по същество, на основание чл.173, ал.2 АПК преписката трябва да се изпрати на компетентния административен орган със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона. При новото разглеждане на заявлението трябва да се обсъди удостоверението за раждане на майката на жалбоподателката. Трябва да се изиска от ИАБЧ документ, удостоверяващ произхода на същата.

При този изход на спора, на основание чл.143, ал.3 АПК, искането на процесуалния представител на жалбоподателя за присъждане на разноски е основателно и следва да се уважи. Съдът не споделя възражението на ответника за прекомерност на адвокатското възнаграждение. Това е така поради правната сложност на делото, разглеждането му в две заседания, необходимостта от анализ на разнородни законови норми. Процесуалният представител на жалбоподателката прояви процесуална активност, представи и писмени бележки, поради което Съдът намира, че заплатеният размер на адвокатското възнаграждение, макар и над минимума, е основателно заплатен. На основание чл.78, ал.8 ГПК във вр.с чл.144 АПК, в полза на жалбоподателя следва се да присъди адвокатско възнаграждение в размер на 766,93 €, равняващи се на 1500 лв., и държавна такса от 5,11 €, равняващи се на 10 лв., или общо – 772,04 €, равняващи се на 1510 лв. Така мотивиран и на основание чл.172, ал.2 от АПК, Съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Отказ рег.№ 5364р-701/13.01.2025 г., издаден от Директора на дирекция "Миграция" в МВР, за предоставяне право на постоянно пребиваване в Република България по заявление на М. Л., гражданка на Б., [дата на раждане], подадено с вх.№ 538200-15106/23.07.2024 г.

ИЗПРАЩА преписката на Директора на дирекция "Миграция" в МВР за ново произнасяне по заявление на за предоставяне право на постоянно пребиваване в Република България, подадено от М. Л., гражданка на Б., [дата на раждане], с вх.№ 538200-15106/23.07.2024 г., при съобразяване на указанията, даден с мотивната част на настоящото решение.

ОСЪЖДА Министерството на вътрешните работи да заплати на юрисконсултско възнаграждение в размер

на М. Л., гражданка на Б., [дата на раждане] , разноси по делото в размер на 772,04 € (седемстотин седемдесет и две евро и 4 евро цента), равняващи се на 1510 лв. (хиляда петстотин и десет лева). Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението до страните.

СЪДИЯ: